

Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu Minister Przedsiębiorczości i Technologii Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu Marcin Ociepa – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewelina Ochocka – Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Technicznego w Departamencie Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ewelina.Ochocka@mpit.gov.pl, tel. 22 262 93 93 Ewa Terlikowska – Główny Specjalista ds. Legislacji w Wydziale Bezpieczeństwa Technicznego w Departamencie Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego – Ewa.Terlikowska@mr.gov.pl tel. 22 262 96 63	Data sporządzenia 2019-03-07 Źródło Upoważnienie ustawowe art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym – z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w tym upoważnieniu ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o dozorze technicznym (Dz. U. 2018 poz. 2518) Nr w Wykazie prac MPiT 37
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych wynika z konieczności wykonania upoważnienia ustawowego (w art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1351, z późn. zm.)), zmienionego na skutek nowelizacji tej ustawy (Dz. U. z 2018 r. poz. 2518) – przepisy w zakresie znówelizowanego upoważnienia ustawowego z art. 23 ust. 5 wejdą w życie w dniu 1 czerwca 2019 r.

Zgodnie ze znówelizowanym upoważnieniem ustawowym, w rozporządzeniu, które zastąpi rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. z 2001 r. poz. 849 i z 2003 r. poz. 426), powinny zostać określone: sposób i tryb sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych, sposób i tryb przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, rodzaje urządzeń technicznych, przy obsłudze i konserwacji których wymagane jest posiadanie kwalifikacji, okresy ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, wzór wniosku o sprawdzenie kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych, wzór wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego, a także wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego wymaganego przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych.

Tak jak wskazywano w uzasadnieniu do nowelizacji ustawy o dozorze technicznym z dnia 9 listopada 2018 r. oraz w OSR do tej noweli, na poziomie ustawy – w ramach zwiększenia bezpieczeństwa technicznego, jako wynik zbyt dużej liczby nieszczęśliwych wypadków i niebezpiecznych uszkodzeń przy obsłudze/eksploatacji urządzeń technicznych – wprowadzono rozwiązania, których konsekwencją jest konieczność wydania nowego rozporządzenia. Obszerną Analizę zamieszczono w OSR do tej nowelizacji. W tym miejscu można jedynie wskazać, że przyczyną takich sytuacji był z reguły brak profesjonalizmu u osób zajmujących się obsługą i konserwacją urządzeń technicznych. Ponieważ zaświadczenia kwalifikacyjne potwierdzające umiejętności praktyczne wydawane były dotychczas bezterminowo, przyczyniało się to do sytuacji, w których osoba posiadająca zaświadczenie kwalifikacyjne podejmowała się pracy na danym urządzeniu nawet po kilkunastoletniej przerwie w wykonywaniu pracy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Efektom oczekiwanych skutków zmiany ustawy będzie zmniejszenie/zminimalizowanie liczby nieszczęśliwych wypadków i niebezpiecznych uszkodzeń przy obsłudze/eksploatacji urządzeń technicznych, poprzez wprowadzone nowelizacją ustawy o dozorze technicznym z dnia 9 listopada 2018 r. terminowe zaświadczenia kwalifikacyjne, na okresy, które wynikają z przedkładanego projektu rozporządzenia. W celu uniknięcia zbyt dużych obciążeń administracyjnych dla osób posiadających takie zaświadczenia i wykonujących stale zadania związane z obsługą i konserwacją takich urządzeń, nowelizacją ustawy o dozorze technicznym z dnia 9 listopada 2018 r. wprowadzono możliwość przedłużenia ważności takiego zaświadczenia o kolejny okres.

Nowelizacja ustawy upoważniającej założyła, że zaświadczenia kwalifikacyjne będą miały ograniczoną w latach ważność, przy czym jako minimalny okres ważności zaświadczenia został wskazany okres 5 lat i maksymalny 10 lat. Tzw. widełki zostały określone na poziomie ustawy, a konkretne okresy ważności przyporządkowane danemu urządzeniu wynikają z załącznika nr 3 do projektu rozporządzenia.

Procedura trybu i sposobu weryfikacji uprawnień do obsługi i konserwacji urządzeń technicznych, a także trybu i sposobu przedłużania okresów ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych przedstawia się następująco:

- Sprawdzenie kwalifikacji nastąpi na pisemny lub elektroniczny wniosek, w którym określone zostaną rodzaj zaświadczenia kwalifikacyjnego (obsługa, czy konserwacja) oraz zakres (rodzaj urządzenia, który ma być objęty zaświadczeniem). Wniosek powinien również zawierać dane i załączniki, o których mowa w przepisach znówelizowanej ustawy o dozorze technicznym. Wzór wniosku o sprawdzenie kwalifikacji stanowi załącznik nr 1 do projektu rozporządzenia.
- Egzamin będzie składał się z dwóch części - praktycznej i teoretycznej. Pozytywny wynik egzaminu stanowi podstawę do wydania zaświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do projektu rozporządzenia. Za egzamin uiszczana jest określona ustawą opłata, która będzie mogła podlegać zwrotowi jeżeli egzamin się nie odbędzie, pod określonymi w rozporządzeniu warunkami.
- W załącznik nr 3 do projektu rozporządzenia określono rodzaje urządzeń technicznych przy obsłudze i konserwacji których wymagane jest posiadanie zaświadczenia kwalifikacyjnego. Określono również okresy ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, w zależności od rodzaju urządzeń technicznych.
- Przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego nastąpi również na pisemny lub elektroniczny wniosek, który powinien zawierać dane i załączniki, o których mowa w przepisach znówelizowanej ustawy o dozorze technicznym. Warunkiem uznania wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia za kompletny, jest oświadczenie osoby zainteresowanej przedłużeniem okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego o wykonywaniu czynności w zakresie określonym w tym zaświadczeniu przez co najmniej 3 lata w okresie ostatnich 5 lat ważności zaświadczenia, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzór wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia stanowi załącznik nr 4 do projektu rozporządzenia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każdy z krajów OECD/UE swobodnie określa zakres, zasady i formy wykonywania dozoru technicznego. Doświadczenia międzynarodowe wskazujące natomiast wpływ wprowadzenia terminowych zaświadczeń kwalifikacyjnych, na zmniejszenie liczby wypadków w pracy, stąd takie rozwiązanie wprowadzono nowelizacją ustawy o dozorze technicznym z dnia 9 listopada 2018 r. i zmienionym w związku z tym upoważnieniem ustawowym w art. 23 ust. 5. Z posiadanych informacji wynika, że w krajach Europy zachodniej system certyfikacji osób opiera się na dość „dowolnych” zasadach, osoby otrzymują certyfikaty na podstawie szkoleń prowadzonych przez różne podmioty w oparciu o programy zatwierdzone przez akredytowane jednostki. Natomiast okresy, na które są wydawane certyfikaty są ustalane indywidualnie przez dany podmiot wydający je, ale w oparciu o normy.

W krajach UE takich jak Wielka Brytania, Niemcy funkcjonuje terminowość potwierdzania kwalifikacji osób obsługujących (i konserwujących) urządzenia techniczne. Z pozyskanych danych wynika, że terminy ważności takich kwalifikacji wynoszą od 3 do 5 lat.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obsługujący i konserwujący urządzenia techniczne	1 200 000	Centralna Baza Danych Urzędu Dozoru Technicznego (UDT)	Warunki, jakie musi spełnić osoba zainteresowana sprawdzeniem kwalifikacji, a w przypadku ich uzyskania - warunki przedłużenia okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego - wynikają ze znowelizowanych przepisów ustawy o dozorcze technicznym. W rozporządzeniu natomiast określono m.in. nowy wzór wniosku - względem obecnego zaproponowany formularz wniosku powinien być wygodniejszy dla składających, dostosowany do składania wniosków również elektronicznie. Taki będzie również wniosek o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego. Przepisy rozporządzenia zawierają również konkretny termin, w jakim osoba ubiegająca się o sprawdzenie kwalifikacji zostanie powiadomiona o terminie egzaminu. Wskazano również, że tematyka jest udostępniana stale (wyeliminowano obecny 14 dniowy termin na podanie tematyki). Względem obecnie obowiązującego rozporządzenia doprecyzowano, co się dzieje z opłatą, jeżeli osoba nie przystąpi do egzaminu. Powyższe rozwiązania wychodzą naprzeciw tej grupie podmiotów.
Jednostki dozoru technicznego UDT Transportowy Dozór Techniczny (TDT) Wojskowy Dozór Techniczny (WDT)	3	Ustawa o dozorcze technicznym	Potencjał UDT w kontekście planowanego zwiększenia zadań związanych ze sprawdzeniem kwalifikacji i wydawaniem zaświadczeń – według danych za 2015 r. UDT sprawdził kwalifikacje (przeegzaminował) ponad 135 tysięcy osób. Opracowany przez UDT wewnętrzny system egzaminowania osób w trybie sprawdzania kwalifikacji zawodowych, w ramach którego oddelegowywani są wybrani pracownicy z oddziałów terenowych w całej Polsce, umożliwia sprawne realizowanie tego procesu. Przewiduje się, że po wprowadzeniu terminowych zaświadczeń i umożliwieniu przedłużania ich ważności, przeważająca liczba spraw będzie dotyczyła właśnie wydłużania ważności zaświadczenia (na podstawie oświadczenia), a nie przeprowadzania nowego procesu sprawdzania

kwifikacji.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia – stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbgingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) – zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Przedsiębiorczości i Technologii, oraz – zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) – zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Planowane jest przeprowadzone szerokich konsultacji publicznych, w tym z reprezentatywnymi organizacjami przedsiębiorców i pracodawców, jak i reprezentatywnymi organizacjami zainteresowanymi przedmiotową problematyką:

1. Business Centre Club (BCC);
2. Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw (FMiŚP);
3. Krajowa Izba Gospodarcza (KIG);
4. Konfederacja Lewiatan;
5. Pracodawcy RP;
6. Związek Rzemiosła Polskiego (ZRP);
7. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
8. NSZZ Solidarność;
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
10. Naczelna Organizacja Techniczna;
11. Związek Pracodawców i Przedsiębiorców;
12. Portal Branży Dźwignicowej dzwignice.info;
13. Stowarzyszenie Inspektorów Pracy RP;
14. Rada Dialogu Społecznego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0											0
budżet państwa	0											0
JST	0											0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0											0
Wydatki ogółem	0											0
budżet państwa	0											0
JST	0											0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0											0
Saldo ogółem	0											0
budżet państwa	0											0
JST	0											0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0											0

Źródła finansowania

Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny są samofinansującymi się państwowymi osobami prawnymi, działającymi na podstawie ustawy o dozorcze technicznym. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania jednostek dozoru technicznego. W związku z tym, projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i jednostki samorządu

	terytorialnego oraz inne jednostki sektora finansów publicznych. Wprowadzenie projektu nastąpi w ramach środków finansowych UDT i TDT.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Z uwagi na brak opłaty przewidzianej za przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego (określono to w ustawie), „kosztem” po stronie osób zainteresowanych będzie jedynie wydrukowanie i wypełnienie wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego oraz złożenie go bezpośrednio w jednostce dozoru technicznego, albo nadanie go pocztą. Natomiast – tak jak wskazywano przy projekcie ustawy – po stronie jednostek dozoru technicznego trudno jest wyliczyć wiarygodne wartości kosztów w podziale na ilość wniosków, jakie wpłyną do jednostek dozoru technicznego o wydłużenie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, bowiem duża ilość zaświadczeń kwalifikacyjnych (szczególnie tych wydanych do końca lat 90-tych) nie widnieje w ewidencji elektronicznej. Na koszt sprawdzenia jednego wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego będą składały się takie czynniki jak: przyjęcie wniosku w kancelarii jednostki dozoru technicznego, dekretacja do właściwej komórki organizacyjnej, rozpatrzenie wniosku w tym sprawdzenie jego kompletności (czas około 15 - 30 minut), sporządzenie i wysłanie zaświadczenia kwalifikacyjnego z odpowiednio przedłużonym okresem ważności. Czynności te będą wykonywane w ramach dotychczasowych obowiązków pracowników w ramach wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, a także osoby niepełnosprawne i osoby starsze	Poprawa bezpieczeństwa osób obsługujących urządzenia techniczne, oraz osób postronnych przebywających w otoczeniu tych urządzeń						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wpływ projektowanego rozporządzenia, tak jak wcześniej projektu ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość w ujęciu niepieniężnym jest niemierzalny, bowiem jednostki dozoru technicznego nie prowadzą rejestru podmiotów, które składają wniosek o sprawdzenie kwalifikacji danej osoby, a jedynie rejestr wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych. Nie jest zatem możliwe precyzyjne określenie realnego wpływu na sektor dużych, mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz rodzin, obywateli i gospodarstw domowych. Ponadto, jednostki dozoru technicznego nie dysponują rejestrami i informacjami w zakresie miejsc (wielkości przedsiębiorstwa), w których osoby posiadające zaświadczenia kwalifikacyjne pracują. Niemierzalność wynika również z faktu „migracji” pracowników między przedsiębiorstwami. Nie zakłada się również, aby przy spełnianiu warunków, takich jak wykonywanie czynności zawodowych konserwatora, czy obsługującego przez okres 3 lat poprzedzających upływ ważności zaświadczenia, było obciążeniem.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne: ...

☐ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne: ...

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz:

Projekt rozporządzenia określa wyłącznie procedurę sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz procedurę przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych – nie wprowadza w tym zakresie warunków, ponieważ jako materia ustawowa musiały one zostać określone w ustawie.

9. Wpływ na rynek pracy

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ inne: ...

☐ demografia
☐ mienie państwowe

☒ informatyzacja
☒ zdrowie

Omówienie wpływu

zwiększenie bezpieczeństwa, możliwość składania wniosków elektronicznie

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów aktu prawnego planowane jest na dzień 1 czerwca 2019 r. razem z dniem wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy o dozorcze technicznym w zakresie dotyczącym upoważnienia do wydania rozporządzenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi po upływie 2 lat od daty wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy i wejścia w życie nowego rozporządzenia zastępującego rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia

18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych, na podstawie danych otrzymanych z UDT.

Wskaźnikiem do przeprowadzenia ewaluacji będzie zmniejszenie poniżej 90 % poziomu wypadków przy udziale czynnika ludzkiego przy obsłudze i eksploatacji urządzeń technicznych

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy